

nálezem vrchnímu zemskému soudu, jenž rozhodne o odvolání a zašle spisy s obojím rozhodnutím soudu první stolice«. Totéž ustanovení pojato pak i do výborového návrhu z roku 1869 (§ 291) (návrh IX.). V návrhu X. formulován § 296 hlavně přičiněním Glasrovým tak, jak nyní zní s odůvodněním tím, že takto zjednoduší se řízení, aniž by bylo na úkor důkladnosti rozhodnutí. Ulehčí se tím vrchním zemským soudům a nezatíží se soud zrušovací, jenž beztak již o věci jest informován a neodejme se stranám žádná stolice, hledíc k ustanovení § 295, dle něhož na rozhodnutí sborových soudů II. stolice o odvolání nelze si stěžovati. Ustanovení § 296 pojato do zákona přes to, že v § 286 zmocněn zrušovací soud, by ihned v neveřejném zasedání odmítl zmáteční stížnost z důvodů, jež nyní jsou obsaženy v § 1, pokud se týče § 4 čís. 1 novely. Novelou přivoděna změna potud, že uloženo první stolici, by prozkoumala, zda jde o zmáteční stížnost v duchu zákona, zda podána byla včas, osobou k tomu oprávněnou a v patřičné formě. Odpověli soud první stolice k této otázce záporně, nedevoluje věc na soud zrušovací a odpadá předpoklad § 296. Důsledně proto i § 2, poslední odstavec, novely ukládá zrušovacímu soudu, by zamítla stížnost dle téhož § podanou, odstoupil odvolání příslušnému sborovému soudu druhé stolice. Zde zrušovací soud nerozhoduje o zmáteční stížnosti, nýbrž přezkoumává pouze výrok nalézacího soudu, že podání strany není v pravdě zmáteční stížností a nenastává zde tudíž devolvování věci na soud zrušovací. Neučinil-li však soud nalézací výroku dle § 1 novely, pak dle § 285, odstavec druhý, musí nalézací soud spisy předložit, věc dostává se řádným způsobem na soud zrušovací a jest zde případ § 296 tr. ř., ať již potom zmáteční stížnost tak či onak bude rozhodnuta. Řečený opačný názor přičí se i do slova zákona, totiž § 296 tr. ř. ve spojení s §em 2 poslední odstavec a §em 4 novely. Ustanovení § 296 tr. ř. obsahuje zásadu, § 2 poslední odstavec výjimku z této zásady a není dovoleno, tuto výjimku rozšiřovati. Kdyby to byl zákonodárce zamýšlel, byl by to vyjádřil při § 4. Zastávaný zde názor byl dosud jednotným názorem praxe. V literatuře, pokud se touto otázkou zabývá, řeší se otázka v zastávaném zde smyslu (Lohsing: Oesterreichisches Strafprocessrecht str. 659). Namítají-li zastanci opačného názoru, že zrušovací soud se v případě § 4 čís. 1 zmáteční stížností vlastně neobírá a rozsudek nalézacího soudu nepřezkoumává, budiž poukázáno k tomu, že zrušovací soud jest povinen spisy zkoumati, není-li tu snad případ použití § 362 tr. ř. a § 290 tr. ř. Tuto možnost a povinnost nemá však, když zmáteční stížnost byla zavržena dle § 2 novely. Přijal-li ji však první soud, zmáteční stížnost dostala se zákonným způsobem k nejvyššímu soudu.

Čís. 483.

Podezřívání svědka z trestního činu, o němž má vypovídati, nestačí, by opodstatnilo vylučující důvod dle § 170 čís. 1 tr. ř.

Zapírání obžalovaného samo o sobě nebrání ještě tomu, by byl povolen podmíněný odklad výkonu trestu.

(Rozh. ze dne 14. června 1921, Kr I 248/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 19. ledna 1921, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem krádeže dle §§ 171, 175, II b) tr. zák., vyhověl však jejímu odvolání do výroku soudu nalézacího, jímž jí byl odepřen podmíněčný odklad trestu, výrok ten zrušil a nařídil soudu nalézacímu, by, proveda potřebné šetření, o podmíněčném odsouzení znovu rozhodl.

S hlediska zmatečného důvodu čís. 3 § 281 tr. ř. odporuje obžalovaná rozsudku nalézacího soudu proto, že soud vzal do přísahy svědka Františka M—a místo aby ho vyslechl jako obviněného, ač týž jest v podezření, že čin trestný, pro který byl vyslýchán, sám spáchal, ježto husa, pro jejíž krádež obžalovaná byla na základě svědectví Františka M—a odsouzena, pochází od něho, a on teprve tehdy, když viděl, že jest prozrazen, udával, že husu odcizila obžalovaná. Než o nějakém porušení předpisu § 170 čís. 1 tr. ř. nelze zde mluvit. Především dlužno podotknouti, že soud o vině obžalované nabyl přesvědčení oceněním všech výsledků průvodního řízení, zejména též odporujících si výpovědí obžalované, a nikoliv jen z jediného svědectví Františka M—a, že tvrzení obžalované, že svědek M. teprve tehdy, když viděl, že jest sám prozrazen, udal, že obžalovaná husu odcizila, odporuje spisům, dle kterých M. obžalované jen následkem nesváru v hádce vyčetl, že husu odcizila, do kteréž doby nic o tom známo nebylo, kdo husu poškozenému ukradl. Svědka M—a z krádeže husy podezřívala jediné obžalovaná sama, a i ona teprve tehdy, když již byla na základě zmíněné výčitky M—ovy soudně stíhána. Avšak takové podezřívání samo o sobě ještě nestačí, by mohlo důvod § 170 č. 1 tr. ř. založiti. Podezření to musilo by buď býti opodstatněno procesuálním stíhacím aktem příslušného úřadu, aneb rozhodnutím soudu prokázáno. A zda takové podezření zde jest, rozhoduje nalézací soud po rozumu zákona ve všech případech volným uvážením všech okolností úplně samostatně. Soud však na základě bezprostředního osobního vjemu dospěl ku přesvědčení, že M. činil dojem pravdomluvného svědka, a naopak shledal obžalovanou nevěrohodnou. Důsledkem toho neměl soud vůbec žádného podkladu pro to, aby — nevěře obžalované a věře M—ovi — z moci úřední činil nějaké formelní rozhodnutí ve smyslu § 170 čís. 1 tr. ř., zvláště když ani obžalovaná návrhu v té příčině neučinila a rozhodnutí takového nevyvolala. Ježto pak zde o nějaký právní omyl nejde, nelze přesvědčení soudu s výsledkem potírati. Nemůže tedy ani řeči býti o tom, že by byl soud nějaký zákonný předpis při hlavním přelíčení porušil, tím méně pak, že by šlo ve smyslu dovolávaného § 170 čís. 1 tr. ř. o nějakou zmatečnost.

Odvoláním domáhá se obžalovaná podmíněčného odsouzení, kteréž jí soud nalézací vzhledem k povaze trestního činu nepovolil, poněvadž, ač byla usvědčena, se nedoznala. Pokud se toho týče, sluší přisvědčiti názoru odvolatelky, že ve smyslu zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. jest pro posouzení otázky podmíněčného odsouzení jediné rozhodným, lze-li za daných okolností odůvodněně očekávati, že odsouzená i bez výkonu trestu povede pořádný život, a že zapírání obžalované s a m o o s o b ě nemusí ještě býti přiznání podmíněného odsouzení v cestě a toto vylučovati. V té příčině dlužno zjistiti a uvážiti veškeré osobní

poměry obžalované, jakož i okolnosti, čin provázející, a teprve na základě jich řešiti se zřetelem k povaze a ke kvalitě trestního činu a k celkovému chování se, jakož i ke způsobu života obžalované před i po činu otázku, o niž jde. Poněvadž pak soud první stolice potřebných zjištění v tom směru neučinil, nelze nyní spornou otázku bezpečně řešiti, a proto musilo býti odvolání vyhověno, rozsudek musil býti v tomto rozsahu zrušen a nalézacímu soudu býti uloženo, aby, proveda potřebná šetření, o podmíněném odsouzení znovu rozhodl.

Čís. 484.

Pokud dlužno vyšetřiti duševní stav obžalovaného.

(Rozh. ze dne 15. června 1921, Kr I 543/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 1. dubna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry dle §u 183 tr. zák., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu nalézacímu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost, opírajíc se o zmateční důvod dle čís. 4 §u 281 tr. ř., spatřuje zmatek v tom, že byl zamítnut návrh, učiněný při hlavním přelíčení obhájcem na prozkoumání duševního stavu obžalovaného. Stížnosti jest přiznati oprávnění, neboť dle zásad §u 134 tr. ř., i pro hlavní přelíčení platících, jest duševní stav obžalovaného vyšetřiti tehdy, vzejdou-li pochybnosti o tom, zda byl obžalovaný při smyslech, či zda byla zde taková duševní porucha, kterou by byla jeho přičetnost vyloučena. Pochybnosti o přičetnosti vzejdou, jsou-li zde podstatné okolnosti, které vzbuzují podezření, že jest zde porucha duševní dle §u 2 lit. a) až c) tr. zák. Aby obžalovaný výslovně tvrditi musel, že není přičetným, že se činu dopustil v střídavém zakalení smyslů, se nevyhledává, stačí, když průvodní řízení objevilo objektivní momenty, které při svědomitém šetření stavu duševního přičetnost obžalovaného pochybnou učinily. Řízení průvodní pak takové momenty objevilo. Obžalovaný byl okresním soudem zbaven částečně svéprávnosti pro záchvaty choromyslnosti. V důvodech tohoto usnesení se praví, že se nejedná o nemocného absolutně nepřičetného, nýbrž o osobu, u které se občas dostavuje zákal vědomí. Dostavuje-li se však u obžalovaného občas zákal vědomí, jest to příznak, že obžalovaný i trestního skutku, kterým byl soudem nalézacím vinným uznán v době zákalu vědomí, kdy byl proto nepřičetným, se dopustiti mohl. Nastala tudíž pochybnost o přičetnosti obžalovaného a bylo proto jeho duševní stav lékaři vyšetřiti. Mezitímním usnesením soudu nalézacího, kterým návrh byl zamítnut, byl zákon v ustanovení §u 134 tr. ř. porušen, zmateční důvod dle čís. 4 §u 281 tr. ř. jest dán a bylo proto zmateční stížnosti vyhověno.